

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Sacrilegium quid est

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

sacrilegus. Subdit etiā dicitur. q̄ om̄ib; alijs casib; extra illos iam dictos ledens clericū erit sacrilegus. z nō p̄t absolui a simplici sacerdote nisi in articulo mortis. sed tñ debet ei iniungere p̄niam si ualeat p̄ ep̄m. vel papam adeat pro absolutione.

¶ Primo notandū. q̄ ex quo p̄us dictū est de lesis. z de pena lesoꝝ. vñ quicūq; ledit clericū vel religiosum ille incidit sententiā maiorē laram a canone. Et lra d̄t q̄ nō solū qui ledit sacerdotē vel dyaconū. sed in cōi dicit clericū. q̄ sub illo noie p̄prehendūtur oēs clerici zc.

¶ Secūdo notandū. q̄ in multis casib; alijs nō incidit excoīcatōem ledens do clericū. Primus q̄n aliq̄s verberat aliq̄e clericū bona intencōe z eius interest verberare. sicut magister verberat discipulū suū qui est clericus p̄ excessib; suis quos p̄misit. z p̄ hoc magister nō incurrit excoīcatōem. saltē si tibi est modus debitus. Et si magister excederet modū. scz q̄ tpe p̄cesset discipulū de vno angulo in aliū cum crinib; sic q̄ enormiter lederetur tunc talis magister incideret sententiā excoīcationis.

¶ Secūdus casus. q̄ q̄n quis leuiter ledit aliū nō intendens eū lederē. tūc in hoc nō incidit excoīcatōem. vt si essent duo focij z vnus ledit aliū nō p̄tendens malū. talis nō incidit excoīcationem.

¶ Tertius casus. q̄n q̄s ignorat aliq̄e esse clericū quez ledit nō cadit in excoīcatōem. Pro quo sciendū. q̄ ignorantia est duplex. quedam visibilis quedā inuisibilis. Inuisibilis est q̄n lesoꝝ nullo mō p̄t discernere vtrū ille qui offendit sit clericus aut nō inuestib; z sic ignorantia excusat. Si vero visibilis. scz q̄n aliq̄s p̄t discernere illū quem percussit in habitu clericali vel tonsura seu corona q̄ sit clericus. tūc ignorantia nō excusat eum.

¶ Quartus casus. q̄ si aliq̄s inuenit aliq̄e clericū qui turpiter ageret cum filia vel matre vel sorore sua. z si tūc iniuriatus leserit eū nō incurrit sententiā magnā excoīcationis.

¶ Quintus casus. q̄ si aliquis reponit se p̄tra clericū pro defensione bonorū suoz aut pprii corporis. ille etiā non incurrit sententiā maiorē. quia vim vi repellere licet. Terbi gratia. si aliquis clericus conareret interficere laycū. z ille laycus reparteret clericū. tūc ille nō incurrit sententiā excoīcationis si hoc facit defensionis causa.

¶ Sextus casus. q̄ si clericus est enormis vite z sepe monitus est ab ep̄o et nō cessat sed adhuc manet in sua enormi vita z nequitia. tūc si aliq̄s lederet eū non esset excoīcatus.

¶ Ultimū casus. si aliquis lederet clericū ex ioco nō incurreret sententiā maiorē. sed in alijs casib; ledens clericū incidit sententiā maiorē.

.i. luxuria s̄ ledendo

Si coitu. gladijs. aut igne dei violasti

.i. furtiue. i. bona .i. rapuisti

Ecclesiam. vel si furtim res inde tulisti

.i. dep̄datus s̄ eccliam .i. institutio

Si spoliatus es banc. te dicit sacrilegum lex

sequētes .i. retinet .i. ecclie

Itud iudiciū conseruant atria templi

Summula Raymūdi.

^{scz dei .i. lesus}
Si quis in ecclesia percussus vulnere. sine

^{.i. ponat ibi interdictū}
Morte sit. officium diuinum cesset ibidem

^{quisqz .i. eps .i. recōciliat}
Donec presul eam renouet noto violenter

^{.i. cimiteriū}
Sancta sepultura sic mortis vulnere lesa

^{nō admittat scz ecclia ab epo}
Interdicatur donec prius hec renouetur

^{.i. vales .i. snia excoīcatōis}
Si potes et non des eodem fune ligatus

^{sc̄ uiuat p illo pctō}
Nil lachryme gemitus confessio. sed dare prodest

^{.i. resacrā sc̄ loco aufers .i. talis pctō}
Sacrum de sacro si defers sacrilegus es

^{.i. re nō sacrā loco .i. sacrilegus}
Non sacrum si de sacro fers diceris idem

^{sc̄ aufers loco sc̄ crimine}
Et sacrum de non sacro macularis eodem

Nic autoz ponit aliud documētū. volēs si aliqz violat eccliam p colp
tū vel p gladiū vel p ignē vl' p furtū aliq bona ab ea subtrahēdo. vl' p spo
litū violēter rapiēdo. talis est sacrileg⁹ 2 a strict⁹ vinculo anathematis. nec
lachryme nec gemit⁹. nec qcqz talū pt illi pdesse nisi restituat pus q ab
ftulerat. tō excoīcandus est vt p excoīcatōem pella⁹ ad restitutōez. Sub
dit vlt⁹ dicēs. si aliqz in aliq ecclia interficiat vel ledat. ibi dz suspendi
dinū officiū. sic q in ea nō dz fieri celebratio missaz 2 alioz diuinoyz offic
oy. nisi p dñm epm recōciliat. 2 si cimiteriū est violatū p interfectōem ali
cuius. tūc ibi dz suspendi sepultura eccliaistica. donec etiā p epum recōciliat

Subdit vlt⁹ ponēdo regulas generales de sacrilegio dicēs. ois sumēs
re sacrā de loco sacro erit sacrileg⁹. etiā sumēs re sacrā de loco nō sacro erit
sacrilegus. sll' qñ sumit rem nō sacrā de loco sacro. etiā est sacrilegus

Primo norandū. q sacrilegiū sic definitur. Est sacre rei violatio vel
eiusdē rei vsurpatio. vt qñ aliquis violat vel vsurpat rem. sacraz. talis est
sacrilegus. Et dicit⁹ quasi sacru ledens.

Secūdo norandū. q sacrilegiū interpretatur qñ rei sacre lectio vel vsurpa
tio vel destructio. Et pmittit⁹ triplr. Primo ratōne psonē. vt si aliqz misit
manus violentas in clericū. vel rapit montalē. talis dz sacrilegus. Secūdo
mō sacrilegiū pmittit⁹ rō loci. vt qñ aliqz violat locū dei seu locū sacrum
talis meretur dici sacrilegus. Tercio cōmittitur ratiōne rei ablātē ab eccl
lesia. 2 fit tripliciter. Primo quādo sacru tollitur de sacro. verbū gratia. si
aliquis caperet calicem ab ecclesia ille cōmitteret sacrilegiū. Secūdo cō
mittitur sacrilegiū quādo sacru tollitur de non sacro. vt si aliquis caperet

Folium CXXIII

calicem de domo sacerdotis ille iterum pmitteret sacrilegium. Tercio cōmittitur. qñ nō sacroz tollitur de sacro. verbi gr̃a. vt si aliquis reciperet pecuniam de ecclesia. ibi pmitteretur sacrilegium. nam ecclesia est sacra. pecunia vero non est sacra. vt habetur. xvij. q. iij. Quisquis

.i. talia ornamenta

Purpura. cortine. vel vestes ecclesiarum

.i. aptari

.i. solēnitatibz

Non exerceri debent festis laycorum

.i. ecclesiam .i. venies

Ad templum currens latro publicus aut homicida

.i. puans tēplum

scz tēplo

Aut spolians illud. manet indefensus ab illo

.i. auxiliū .i. malefictis

Adiutor vel consultor vel opem malefactis

.i. sustineat s' latro.

Distribuens. talem penam patiatur vt ille.

¶ Sic ponit aliud documētū dicēs. q purpura. cortine. vl' vestes ecclesiarum nō debēt accommodari nuptijs laycorum. Rō hui' ē. qz hmoi vestes sūt pparte ad laudē dei z scōz ei'. s; qz aliud d; attribui deo z aliud hoibz. igit laycis nō debēt pcedi ornamenta ecclesiarum. Subdit vlteri' dicēs. si aliq; latro vel homicida vel spoliator curreret ad ecclesiam ille manet ibi indefensus. Etā adiutores z defensores eorū dē. s; alij malefici vtunt libertate ecclesie. **¶** Notandū pmo. q latro z publicus spoliator currēs ad ecclesiam non defendit ab ecclesia. Pro quo notandū. q ois malefactor currēs ad ecclesiam nō debet trahi ab ecclesia. Sed tñ ab illa regula accipit publicus latro z nocetur spoliator q pnt trahi ab ecclesia. Et rō est. qz ipi auxiliū legi inuocant sinistre vel male. qz legem derelinquunt. sed tñ hō liter si ad ecclesiam fugit ipse debet ibi defendi z nō debet trahi ad mortem vel ad mēbroz. mitti latrōem. sed tamē ipse debet lesis satis facere.

¶ Secūdo notandū ē. circa p̃dicta dubitat. si religiosus offenderit clericū vtz tenet ad tantā penitentiā sicut secularis. Rūdetur p̃ distinctōnem. vel ille offensus est religiosus. vel nō. si est religiosus z lesio nō est enormis. tūc p̃t absolui a suo superiori. vtputa ab abbate vel priore vel guardiano. Si autē lesio est enormis. tunc indiget absolutōne sedis aplice

¶ Tercio notandū p̃ modū dubitatis. an mulier percutiens clericū cōmittat sacrilegiū. vl' nō. Rūdetur p̃ distinctōnem. iste clericus est tentās muliere vel solo verbo. vel facto z p̃bo sit. Si solo verbo z mulier percutit clericū sine vinculum incurrit. Si autē verbo z facto simul. z tunc eū percussit vinculum sententię nō incurrit. Attamē dicunt doctores sacre theologie q est pueniens q talis mulier petat absolutōnem.

¶ Ultimo notandum. dubitatur. vtrum aliquis qui percuteret rusticū credens ipsum esse clericum p̃mittat sacrilegium. Rūdetur q nō. quia q̃ quis credit eum esse z nō est clericus. tunc illa intentio nō facit eum cōmittere sacrilegium. licet ipse percussit eum